

ГЕТЬМАНСЬКІ СТОЛИЦІ УКРАЇНИ

Кургановського Андрія 10-Б

Бату́рин

Чи́гири́н

Глу́хів

Батурін

- **Історія**
- Засноване на початку XVII століття.
- Вперше згадується в документах, датованих 1625 роком.
- З 1648 року Батурин, здобутий повсталими селянами і козаками, став сотенним містечком Чернігівського полку, а з 1649 — Ніжинського полку.
- 1663 — тут підписано Батуринські статті.
- 1669—1708 — резиденція гетьманів Лівобережної України (Дем'яна Многогрішного, Івана Самойловича, Івана Мазепи).
- 2 листопада 1708 р. московські війська під командуванням Олександра Меншикова захопили Батурин, вщент зруйнували оборонний замок і саме місто. Історик Сергій Павленко у монографії "Загибель Батурина" зазначає, що жертвами погрому Батурина стали 6-7,5 тисяч мирних громадян і 5-6,5 тисяч військовиків - сердюків і козаків (разом 11-14 тисяч загиблих).
- Після цього гетьманську резиденцію перенесено до Глухова (ближче до кордону з Росією).
- З 1760 року Батурин став власністю гетьмана Кирила Розумовського, який мав намір повернути сюди гетьманську столицю.
- Після ліквідації полкового поділу України увійшов до складу Чернігівського намісництва, потім — Малоросійської губернії, а з 1802 року — Чернігівської губернії.
- До нашого часу збереглися: будинок генерального судді Василя Кочубея та палац гетьмана Кирила Розумовського (1803, архітектор Чарльз Камерон), реставрований у 1811—1813 рр. за проектом А. Б.Белозуда, інші пам'ятки.
- У 1960 році Батурин отримав статус смт.
- 23 вересня 2008 року смт Батурин віднесене до категорії міст районного значення.^[2]

Чигирин

■ Історія

- Чигирин відомий з першої половини XVI ст. як укріплений козацький зимівник, що мав невелику фортецю.
- З 1648 по 1712 рр. — центр Чигиринського полку.
- З 1648 по 1660 роки Чигирин був резиденцією Б.Хмельницького і столицею гетьманської держави.
- У 1797 році, після приєднання до Російської імперії (1793) Чигирин став повітовим містом Київської губернії.
- В 1900 році в Чигирині було 10098 мешканців (4790 чоловіків і 5308 жінок), в тому числі 62,7% православних, 35,2% євреїв, 0,1% католиків.
- На початку жовтня 1917 року в місті пройшов з'їзд «вільного козацтва», на якому був обраний отаманом генерал царської армії Павло Скоропадський, який організував повітовий загін.
- У 1923 році Чигирин стає районним центром.

■

Глухів

■ Історія

- Глухів — одне з найдавніших міст України. Перша згадка про нього як про місто Чернігівського князівства зустрічається в Іпатіївському літописі за 1152 рік.
- Першим відомим нам глухівським князем був Сімеон Михайлович, син чернігівського князя Михайла Всеволодовича. Глухівським князем належали великі землі між Глуховом і Новосілем, а також землі на північ від Новосіля по верховірччю Оки з містами Мценськ, Белєв, Новосіль, Воротинськ, Одоєв (тепер Росія).
- Непрямі історичні джерела згадують місто під 992 роком, коли було створено Чернігівську єпархію і Глухів увійшов до її складу. Першими поселенцями тут були сіверяни, які в цих лісових та болотистих місцях залишили після себе Глухівське городище VI-VIII
- У XVIII ст. Глухів опинився в центрі найважливіших історичних і політичних подій, пов'язаних з Північною війною (1700-1721). У 1708-1764 місто стало резиденцією українських гетьманів.
- Дмитро Яворницький в одній із своїх праць наводить рядки із довідки, складеної як відгук на прохання запорожців 1746 року до імператриці Єлизавети Петрівни про пожалування їм артилерії: «литье артиллерии производят только малороссийские козаки, в городе Глухове, под смотрением войсковой генеральной канцелярии на их собственном коште».
- На старшинській раді в Глухові наприкінці 1763 р. було ухвалено складену К.Розумовським і старшиною записку «Про відновлення старовинних прав Малоросії». У відповідь Катерина II усунула К.Розумовського з посади гетьмана і передала управління Україною другій Малоросійській колегії, «щоб вік і ім'я гетьманів зникло, ні токмо б персона, котра була зведена в тоє достоїнство».
- Після скасування полкового і сотенного поділу (1782) Глухів став повітовим, а з 1920-х років — окружним та районним центром.

Батурін

1668 році	Він призначив своїм представником на Лівобережжі чернігівського полковника Дем'яна Многогрішного, а сам повернувся на Правобережжя воювати проти поляків.
3 березня 1669 року	в Глухові відбулася Козацька рада в присутності високопоставлених царських представників бояр Григорія Ромодановського та Артамона Матвеева, на якій Многогрішного обрали гетьманом України з дотриманням усіх формальностей.
У липні 1687 року	Самойловича скинули з гетьманського уряду, обравши замість нього Івана Мазепу.

Чиригин

З 1648 року

Чигирин став резиденцією гетьмана Богдана Хмельницького, фактичною столицею тодішньої Української держави (Гетьманщини), потужною фортецею, що відіграла вирішальну роль як у національно-визвольних державницьких змаганнях українців другої половини XVII століття, так і в протитурецьких війнах того часу.

Глухів

1729 роком	датується указ про створення у Глухові співацької школи.
1730 року	вона почала діяти,
1732 року	вже відбувся перший випуск слухачів.